

Skolbibliotekarie lyftet

Skolbibliotek, det var en bra fråga!

Rapport från intervjuer med nio skollära och chefer inom ESF-
projektet Skolbibliotekarielyftet

Nov 2012

*Pia Holgersson, Velopia
lärande utvärderare, Skolbibliotekarielyftet*

1. Inledning.....	3
2. Syfte	3
3. Målgrupp	3
4. Metod	4
4.1 E-post.....	4
4.2 Samtalsmall	5
5. Frågor och svar.....	6
5.1 Vad känner du till om projektet?	6
5.2 Typ av skolbibliotek	6
5.3 Behöver andra personer ökad insikt?.....	7
5.4 Behöver skolbibliotekarierna bli bättre på att synliggöra sitt arbete?	8
5.5 Kommunikation och samarbetsvilja	8
5.6 Struktur och kvalitetssäkringssystem	9
5.7 Övergripande styrdokument	9
5.8 Utbildningspolitiska beslut	9
5.9 Vilken roll kan en adekvat skolbiblioteksresurs spela?.....	10
5.10 Behöver du ökad kunskap om skolbiblioteksresurser, metoder och definitioner?.....	10
5.11 Information till/från projektet.....	11
5.12 Den största utmaningen för skolbibliotekarier och skolbibliotek framöver?	11
6. Konstaterat	12
6.1 Resultat av intervjuer.....	12
6.2 Redan uppnådda resultat av projektet.....	12
6.3 Hur uppfattas projektet	12

1. Inledning

Denna rapport är en sammanställning, på övergripande nivå, av nio semistrukturerade djupintervjuer som genomfördes under november månad 2012 inom ramen för skolbibliotekarielyftet. Tio skolledare och chefer till i projektet deltagande skolbibliotekarier, valdes slumpmässigt. En av de utvalda var, trots upprepade påtryckningar, inte möjlig att få tag på varför endast nio intervjuades. Att intervjuerna var semistrukturerade innebar att samma frågor ställdes till alla respondenter och att frågorna hade öppna svarsmöjligheter. I vissa fall ställdes även följdfrågor. Intervjuerna har haft som syfte att förstärka projektets arbete med strategisk påverkan och vi har därför i styrgruppen valt att kalla dem för påverkansintervjuer. Denna rapport avser att på en generell nivå försöka spegla de svar och reaktioner som undertecknad fick i dessa intervjuer och också lyfta fram eventuella resultat och effekter som projektet redan har åstadkommit. Rapporten avslutas med ett antal konstateranden samt noteringar utifrån syftet med intervjuerna.

2. Syfte

Syfte med intervjuerna har varit att vara påverkande i den meningen att vi genom att ställa utmanande frågor ville få skolledaren att tänka till avseende den egna skolbiblioteksverksamheten och också vid intervjun tvingas formulera sina tankar och strategier.

Vi ville också i viss utsträckning:

- inventera hur projektet uppfattas av chefer och rektorer i länen
- fånga in synpunkter och idéer på projektet kring t ex innehåll, delaktighet och kommunikation
- skapa ökad medvetenhet hos respondenterna om skolbibliotekens pedagogiska funktion och bibliotekspersonalens kompetens
- få respondenterna att fundera över hur skolbibliotekarien bör och kan integreras i den pedagogiska verksamheten och hur skolan ska kunna använda projektet som en hävstång i detta arbete

3. Målgrupp

Målgrupp för intervjuerna var skolledare och chefer till deltagande skolbibliotekarier. Urvalet skedde slumpmässigt från projektets deltagarlista. Listan, i form av ett excelblad, innehöll förutom deltagarens namn också namn på respektive rektor och ibland även ”annan chef”. I vissa fall fanns där endast ”annan chef” angiven.

Efter de första intervjuerna insåg undertecknad att vid intervjuerna med ”annan chef” så pratade jag med personer som redan var ”frälsta” och därmed försvann intervjuernas påverkande syfte till viss del. Samtalen med dessa bibliotekschefer var också intressanta och givande och fungerade väldigt väl då det handlade om att fånga upp synpunkter och idéer

samt att inventera hur projektet uppfattades. Men för att fokusera på påverkan övergick jag efter detta konstaterande till att enbart kontakta och intervjua rektorer. Detta gick att göra utan att göra om urvalet.

De citat som förekommer i rapporten är endast hämtade ifrån intervjuer med rektorer. Övriga respondenters svar återkommer även de, men kanske mer i den allmänna reflekterande texten. Citaten är så långt det är möjligt ordagrant återgivna.

4. Metod

4.1 E-post

Intervjuerna genomfördes genom att ett e-postmeddelande skickades till samtliga respondenter med följande meddelande:

Hej XXX,

*Mitt namn är Pia Holgersson och jag är anlitad som lärande utvärderare/ följeforskare i projekt Skolbibliotekarielyftet som har startat sitt genomförande nu i höst. Projektet är ett kompetensutvecklingsprojekt för skolbibliotekspersonal i Blekinge, Jönköping, Kalmar, Kronoberg och Östergötlands län som finansieras av Europeiska socialfonden. Syftet är att ge nyckelkompetenser och metoder för strategiska insatser till regionens skol- och gymnasiebibliotekarier.**

Nu skulle jag vilja intervjua dig som företrädare och chef för skolbiblioteket på din skola under vecka 47-48. Intervjun tar inte lång tid och jag hoppas att du kan prioritera detta i din almanacka.

Tacksam om du e-postar mig tillbaka med ett vändande e-post med förslag på datum när det passar dig att bli intervjuad. Intervjuerna kommer att ske per telefon och kan även utföras på helg - eller kvällstid vid behov. Samtalsmall bifogas detta e-post.

Tack på förhand!

Med vänlig hälsning, Pia Holgersson

** Skolbibliotekarielyftet ska:*

- Lyfta status hos och för professionen*
- Bidra till definitioner av skolbibliotek*
- Sprida kunskap om skillnader i uppdrag och kompetens för folkbibliotek skol- och gymnasiebibliotek*
- Stödja skolan att uppfylla mål och ansvar i skollagen, läroplaner, kurs- respektive ämnesplaner*
- Gynna att regionens barn och unga individanpassat, tillgängligt, jämställt får stöd och framåtsyftande grunder för ett livslångt lärande.*

Projektperiod: februari 2012-juni 2014

Projektet inleddes i februari 2012 med en mobiliseringsfas då kompetensutvecklingsbehoven kartlades. Kompetensutbildningar började i september 2012 och avslutas december

2013. Utbildningen sker genom traditionell utbildning och e-möten. Nätverk över kommun- och länsgränser och transnationellt ska byggas upp via e-möten.

Mer info: <http://www.esf.se/sv/Projektbank/Behallare-for-projekt/Smaland-och-Oarna/Skolbibliotekarielyftet/>

Detta e-brev har i de flesta fall fått kompletteras med telefonsamtal, meddelande till sekreterare och på mobilsvare samt upprepade e-brev. Intervjuerna genomfördes då kontakt hade skapats per telefon vid förbokade möten.

4.2 Samtalsmall

Samtalsmallen bifogades i e-postmeddelandet för att direkt ge respondenten en uppfattning om vad som väntades och för att möjliggöra för honom/henne att läsa på och förbereda sig inför intervjun.

- Vad känner du till om projektet? Synpunkter ?
- Vilken typ av skolbibliotek har ni? Hur upplever du det? Fungerar det bra? Om inte, vad kan förbättras?
- Tror du att andra personer på din skola/ i din kommun behöver få en ökad insikt om hur viktig skolbibliotekarierollen är? Vilka är det i så fall som behöver/borde få veta? Skulle Skolbibliotekarielyftprojektet kunna göra skillnad i detta? Hur?
- Upplever du att skolbibliotekarierna behöver bli bättre på att synliggöra sitt arbete inom den egna kommunala organisationen/ inom den egna skolan? Hur? Vilket stöd skulle du som rektor/chef kunna ge?
- Upplever du att kommunikation och samarbetsvilja mellan lärare, rektor och skolbiblioteket är bra? Vad kan bli bättre?
- Finns det i er skola en struktur och ett kvalitetssäkringssystem kring skolbibliotekets verksamhet, för att bl. a. minimera risken att verksamheten är avhängig av bibliotekspersonalens (eller rektors) personlighet?
- Finns övergripande styrdokument kring skolbiblioteksverksamheten på din skola? Vilken typ av styrdokument finns?
- I juni 2012 presenterades KB:s skolbiblioteksstatistik som visade att fortfarande saknar fyra av fem skolenheter helt och hållet tillgång till skolbibliotek – trots skollagen. Vilka utbildningspolitiska beslut måste tas?
- Vilken roll anser du att en adekvat skolbiblioteksresurs kan spela för skolutveckling och måluppfyllelse för skola, lärare och elever.
- Upplever du att du behöver få ökad kunskap om skolbiblioteksresurser, metoder och definitioner som stöd för din planering av verksamheten?
- Hur upplever du att information/ kommunikation fungerar till/från projektet? Hur ofta och hur vill du bli informerad?

- Vad anser du vara den största utmaningen för skolbibliotekarier och skolbibliotek framöver? Vad och på vilket sätt kan projektet göra för att överbrygga dessa utmaningar?

5. Frågor och svar

5.1 Vad känner du till om projektet?

Fråga: Vad känner du till om projektet? Synpunkter?

Samtliga respondenter, med ett undantag, kände väl till projektet. Antingen hade de hört talas om det redan vid planeringen, och kanske till och med var den som tog initiativ till att delta, eller så hade de hört talas om projektet via den deltagande bibliotekarien. Just den chef som inte kände till projektet så väl ansåg att skolans bibliotekarie behövde bli bättre på att ta för sig och hoppades att det skulle bli mer så efter projektet. Den rektorn hade också önskemål om att projektet skulle innehålla pedagogik och didaktik som hon/han ansåg var en nödvändighet för att bibliotekarien skulle få gehör hos elever och även lärare.

Samtliga tycker att det är alldeles utmärkt att man drar igång projektet, dels för att få igång bättre samverkan med skolan, dels för att skolbibliotekarierna ska få möjlighet att träffa andra för att kunna reflektera över hur man gör på andra håll och dels för att skolbibliotekarien ska få mer ”råg i ryggen” och bättre självförtroende tack vare ökad kompetens.

En synpunkt som framkom var också att projektet borde ta reda på vilken kompetens skolbibliotekarierna redan har. Någon respondent hoppades på att projektet ska bidra till att man definierar yrkesgruppen. Några hade synpunkter på innehållet i utbildningen och gemensamt för dessa var att de inte tyckte behovet av akademisk kompetens var viktigt utan att innehållet skulle omfatta mer praktik och mer ”hur gör jag”?:

*Citat: ”Idag utbildar man ju inte till, utan man **blir** skolbibliotekarie. Men de behöver inte mer teorier, de behöver kunna skolans styrdokument och därefter ”hands on”, eller hur går jag tillväga.”*

5.2 Typ av skolbibliotek

Fråga: Vilken typ av skolbibliotek har ni? Hur upplever du det? Fungerar det bra? Om inte, vad kan förbättras?

När det gäller typ av skolbibliotek så representerar respondenterna verkligen ett brett spektra av skolbibliotekstyper såväl avseende tillgång till såväl böcker som digital utrustning som på tillgänglig bibliotekarie. När det gäller hur man upplever att det fungerar så kan det slås fast att i de fall där det finns minst en person på heltid, så varierar upplevelsen från *bra* till *suveränt bra*. Där skolan endast har tillgång till en bibliotekarie på deltid är man generellt sett mindre nöjd med hur det fungerar (även om det är två som sammanlagt arbetar heltid).

Citat: ”Ja, jag såg ju detta(projektet) kan jag säga också, som en chans att utveckla skolbiblioteket. Vi har en helt ny skola med ett fantastiskt skolbibliotek och det har fungerat bra i många år, men jag känner att vi behöver utveckla samarbetet bibliotek - lärare. Det som kan förbättras hänger ihop med att det är en deltidstjänst vi har. Svårt att nå resultat. Vi

har en heltid i grunden men då är det en annan person som inte har det pedagogiska drivet och det blir framförallt ingen helhet. Men, vi har haft en hel del grejer där biblioteket varit inblandat, men jag känner att det behöver ännu mer kopplas till skolämnena. Att det inte bara är att låna och låna ut böcker. Digital kompetens. Hantera digitala medier kring källor och vara ett stöd för lärare.”

Citat: ”Det som kan förbättras är att jag tror att bibliotekarierna måste bli mer synliga. Man måste få mer förståelse för deras kompetenser. Men vi har inte tid, samtidigt som vi vet att läsandet går ned. Det råder en viss brist på förståelse för varandra. Vi måste hitta en väg där man kan jobba tillsammans. Man måste inse att man har en oerhörd nytta av skolbibliotekarierna. Man måste förankra ner på alla nivåer. Tror att det är en sådan sak som jag hoppas på att skolbibliotekarielyftet ska föra med sig. ”

5.3 Behöver andra personer ökad insikt?

Fråga: Tror du att andra personer på din skola/ i din kommun behöver få en ökad insikt om hur viktig skolbibliotekarierollen är? Vilka är det i så fall som behöver/borde få veta? Skulle Skolbibliotekarielyftprojektet kunna göra skillnad i detta? Hur?

Många respondenter tror att andra personer både i skolan och på kommunnivå behöver få ökad insikt om skolbibliotekarierollen. Någon nämner också föräldrarna i detta sammanhang. Att svara på frågan hur, är svårare. Någon säger att man måste börja med skolcheferna. Någon tycker att det är ett ensidigt arbete där skolbibliotekarien som oftast är ensam och får ”jobba sig blodig” för att bli insläppt. Lärarna är däremot mer passiva och respondenten anser därför att det borde läggas in bibliotekskompetens i lärarutbildningen och inte minst i lärarnas fortbildning.

Citat: ”Ökad insikt behöver många, men först och främst bildningsförvaltningen och bildningsnämnden. Det är väldigt varierande vilken typ av kontakt man har. Det fungerar väldigt olika ifrån kommun till kommun. Men, det har faktiskt ändrat sig det sista året. Medvetenheten om skolbibliotekets roll kring läsförmåga exempelvis har ökat. Skolbiblioteken är inte vid sidan längre.”

Citat: ”**Jo, projektet gör skillnad och har gjort det idag direkt.** Deltagande skolbibliotekarie ska ju göra en intervju med sin rektor vilket är jättebra och i en intervjusituation får man faktiskt prata om innehållet ordentligt och här har jag sett på flera håll att man tillsammans har kommit på förbättringsåtgärder. Bibliotekarien får veta vad skolan tycker. Det är ju det här med rollerna. Skolbibliotekarierna kanske har varit ganska försiktiga att hävda sin plats. De stärker nu sin roll. Man samarbetar inom gruppen genom att diskutera uppgifterna och det gör ju också att man stärker sig gentemot skolan, ytterligare. Man får ju fler exempel på hur man kan arbeta, som man kan införa i den egna skolan.”

Citat: ”Ja, på skolan tror jag att man är väl medveten om att det är viktigt och det är ett bra samarbete. Men riktigt om man har koll på kommunnivå mer än att det finns i skollagen det tror jag inte. Vår bibliotekarie upplever att man använder henne/honom alldeles för lite. Vi har pratat om att hon/han ska vara ute och verka för det genom att saluföra både tjänster och olika delar som finns där och i samråd med personal, så att det hela tiden finns en dialog. Främst pratar jag med henne/honom. Sedan hon/han började utbildningen har vi intensifierat

*våra diskussioner och kommit fram till att hon/han ska ingå i ett av de större arbetslagen istället för som tidigare i grupp med icke-pedagoger. Då kan hon/han få mer insikt kring behov och efterfrågan och det är ett sätt att vara närmare verksamheten. **Detta är ett beslut vi har tagit nu efter skolbibliotekarielyftet!** ”*

5.4 Behöver skolbibliotekarierna bli bättre på att synliggöra sitt arbete?

Fråga: Upplever du att skolbibliotekarierna behöver bli bättre på att synliggöra sitt arbete inom den egna kommunala organisationen/ inom den egna skolan? Hur? Vilket stöd skulle du som rektor/chef kunna ge.

Samtliga anser att skolbibliotekarierna behöver bli bättre på att synliggöra sin kompetens. Vissa lärare använder skolbiblioteksfunktionen väldigt mycket och andra inte alls.

Citat: ”När det kommer nya lärare är det som om skolbibliotekarien måste bevisa sin kompetens om och om igen”.

Citat: ”Det X säger är att det är hon/han som hela tiden behöver saluföra biblioteket som resurs än att lärarna kommer till henne/honom. Där har vi en resa kvar att gå för att det ska bli annorlunda. Men det är ju inte så att det inte finns en kommunikation och samarbetsvilja. Men som bibliotekarie får man mer jobba för att hålla diskussionen vid liv. Givandet och tagandet kan vi bli bättre på.”

Rektorerna tycks ha kommit olika långt i sitt tänkande kring hur de kan vara behjälpliga, men några har sett att de kan spela stor både formell och konkret roll och att det dessutom bör formaliseras genom handlingsplaner eller liknande skrivna dokument. Vissa har handlingsplan, andra har börjat fundera på att göra en. Rektorn är en nyckelfigur konstaterar någon.

Citat: ”Visst, jag träffar min personal regelbundet var 14:e dag och det jag kan göra är ge skolbibliotekarien mandat och stötta i olika frågeställningar. Men också se till att hon/han slinker in på våra fasta möten. Stöttar henne/honom i både tankar och idéer och ger mandat och legitimitet att det är sanktionerat hela vägen upp.”

5.5 Kommunikation och samarbetsvilja

Fråga: Upplever du att kommunikation och samarbetsvilja mellan lärare, rektor och skolbiblioteket är bra? Vad kan bli bättre?

Samtliga respondenter anser att kommunikation och samarbetsvilja är bra men att dessa kan utvecklas och att det ibland kanske är mer av ett välvilligt och artigt intresse än verkligt engagemang. Någon rektor säger att det handlar ju väldigt mycket om att komma in i ett tidigt skede och därför hade de nyligen börjat titta över handlingsplanen. Som lärare kommer man ofta på för sent att man kunde använda skolbiblioteket, konstaterar någon.

Citat: ”Skolbibliotekarien måste jobba hela tiden på att ”sälja in”. När det egentligen borde handla om att plocka in och bli en naturlig del i vardagen.”

5.6 Struktur och kvalitetssäkringssystem

Fråga: Finns det i er skola en struktur och ett kvalitetssäkringssystem kring skolbibliotekets verksamhet, för att bl. a. minimera risken att verksamheten är avhängig av bibliotekspersonalens (eller rektors) personlighet?

På denna fråga svarar majoriteten nej. Någon tycker att handlingsplanen kan fungera som en struktur och ett kvalitetssäkringssystem.

Någon får upp ögonen för frågan när hon/han läser mina frågor:

Citat: "Ehh... egentligen inte, inte som jag skulle vilja ha den. När jag såg den här frågan så kände jag att det fanns med i de projekt vi har gjort, men att vi sedan har tappat bort det. Vi har ett bra bibliotek kopplat till skolan och samarbete mellan lärarna i svenska och biblioteket finns där, men det är just vid de tillfällena då vi har drivit projekt inte sedan. Annars har vi inte utvärderat verksamheten tillräckligt och har inget system för att säkra kvaliteten eller säkra strukturen."

Citat: "Det finns en struktur hur vi jobbar med skolan och framförallt en struktur som vi jobbar med att förändra och kvalitetssäkringen är att jag jobbar med att stötta hela upplägget. På så sätt pratar vi inte om henne/honom som person och mig som person utan försöker bygga upp en verksamhet som inte är så sårbar. Mindre sårbar blir den om alla känner till."

5.7 Övergripande styrdokument

Fråga: Finns övergripande styrdokument kring skolbiblioteksverksamheten på din skola? Vilken typ av styrdokument finns?

Endast en av respondenterna svarar att det finns övergripande styrdokument kring skolbibliotekarieverksamheten på skolan. Några är på gång och ska skriva och någon nämner **den handlingsplan som bibliotekarierna kommer att arbeta med under utbildningen som en möjlig väg att gå för att få fram ett styrdokument som kan lyftas till övergripande nivå.**

5.8 Utbildningspolitiska beslut

Fråga: I juni 2012 presenterades KB:s skolbiblioteksstatistik som visade att fortfarande saknar fyra av fem skolenheter helt och hållet tillgång till skolbibliotek – trots skollagen. Vilka utbildningspolitiska beslut måste tas?

Denna fråga hade kanske ett mer informerande syfte än ett frågande och resonemanget var ganska tydligt kring att det måste till en skärpning i hur man tillämpar skollagen.

Citat: "Vet inte. Nu står det i lagen. Men det står "tillgång till" och jag inte vet... vad betyder det?"

Citat: "En av anledningarna till att man inte får starta skolor. Om man inte har ett bibliotek får man inte öppna skolor och har men en skola utan bibliotek då får man böter. Likaväl som med allt annat som man straffas för att inte leva upp till. Allt går inte att lösa precis direkt, men man måste försöka allteftersom."

5.9 Vilken roll kan en adekvat skolbiblioteksresurs spela?

Fråga: Vilken roll anser du att en adekvat skolbiblioteksresurs kan spela för skolutveckling och måluppfyllelse för skola, lärare och elever.

Här är naturligtvis de som har biblioteksbakgrund alldeles övertygade om att en adekvat skolbiblioteksresurs har en jättestor roll, men även samtliga rektorer instämmer i detta. Några påpekade dock att ordet adekvat var viktigt i sammanhanget. En god pedagogisk kompetens och även didaktisk kompetens krävs för att nå ut och nå fram. Förhoppningar finns från några av respondenterna att skolbibliotekarieprojektet ska kunna överbygga delar av detta kompetensgap.

Citat: "Ja jag ser väl det som en pedagogisk resurs men också en resurs kring informationskompetens och digital kompetens. Men också tillsammans med lärare i svenska, kan tillhandahålla litteratur och öka läsningen."

Citat: "I min värld har biblioteket en väldigt viktig roll. Vi måste skruva upp det för att möta de framtida behoven. Fler och fler saker är webbaserade så vi måste se till att biblioteket hänger med och står i framkant. Hoppas att det finns delar i det här projektet där man visionerar om hur ett bibliotek kan komma att se ut inom 5 år. Tror ett den spelar en väldigt viktig roll."

Citat: "Jag ser det som att det är en del för att uppnå de nationella målen, både med tanke på läsförämjande arbete med informationskompetens. Läsförmågan blir sämre och sämre. Man borde verkligen sätta in resurser."

5.10 Behöver du ökad kunskap om skolbiblioteksresurser, metoder och definitioner?

Fråga: Upplever du att du behöver få ökad kunskap om skolbiblioteksresurser, metoder och definitioner som stöd för din planering av verksamheten? (Denna fråga hoppades över vid intervjun med "annan chef").

Det man kunde konstatera här var att några tvekade kring svaret mycket beroende på att det är svårt att veta vad man inte vet, man måste bli guidad. Det mest intressanta svaret var från en relativt ny rektor som sa att det skulle var intressant att få möjlighet att ta del av goda exempel och låta sig inspireras av andra. På följdfrågan om hon/han skulle delta om detta erbjöds var svaret ett klart: JA.

Citat: "Jag tycker att vi har en bra kontakt och även med hennes/hans chef. På senare tid har jag förstått att det här med informationssök och källkritik är en kompetens som de besitter. Det hade jag inte koll på och säkert inte de flesta lärare heller."

Citat: "Ja det skulle jag ju önska. Men det är väl lite upp till mig själv. Jag har en önskan och tanke att få veta mer om hur man jobbar på andra skolor och har planer på att diskutera detta vid nästa rektorskonferens."

Citat: "Det är möjligt det finns saker där att hämta som jag inte känner till men spontant känner jag att min planering inte skulle förändras".

5.11 Information till/från projektet

Fråga: Hur upplever du att information/kommunikation fungerar till/från projektet? Hur ofta och hur vill du bli informerad?

Samtliga respondenter är nöjda med hur de har blivit informerade från projektet. Många anser att den viktigaste och bästa informationen får de från deltagande skolbibliotekarie.

Citat: "Inledningsvis fick jag ju mail och blev informerad. Rent personligt den bästa information är ju via min bibliotekarie. Men också inlämningsuppgifter där hade typ av frågor som du ställer till mig."

Citat: "Som det är hittills känner jag att det är utmärkt."

5.12 Den största utmaningen för skolbibliotekarier och skolbibliotek framöver?

Fråga: Vad anser du vara den största utmaningen för skolbibliotekarier och skolbibliotek framöver? Vad och på vilket sätt kan projektet göra för att överbrygga dessa utmaningar?

Utmaningar som många nämner är att skolbibliotekarien måste våga kliva fram och dessutom bli tydligare i sitt erbjudande dvs. vad det är för kompetens som kan efterfrågas? Några nämner återigen kunskap i pedagogik för skolbibliotekarie som en bristvara och därmed utmaning att överbrygga. De säger att det till och med skulle underlätta att få gehör hos andra lärare med en bra pedagogisk kompetens i ryggsäcken. Samarbetet skulle bli bättre.

Några tycker att denna frågeställning med fokus på framtiden och hur det ska se ut, borde vara en av de viktigaste delarna i skolbibliotekarielyftet och ytterligare någon tycker att projektet borde vara aktivt med att leta upp goda exempel för att visa för både chefer och bibliotekarie hur det kan se ut där det fungerar bra.

Citat: "Utmaningen är att utveckla bibliotekets roll i framtiden. Hur kommer skolbiblioteket att se ut om 10 år. Hur hanterar vi på skolan det här med informationsteknik och digital kompetens?"

Citat: "Finns väl en utmaning som alla pratar om och det är att locka pojkar till mer läsning."

Citat: "Att kanske forma i både teori och praktik hur det här ska se ut. Då menar jag alltifrån miljö, placering och innehåll och vilken roll bibliotekarien ska få i framtiden. Vi är precis mitt i en diskussion kring detta."

Citat: "Att göra sig ännu mer behövd i skolorna. Inte bara läsning och läsförståelse, skolbibliotekarien borde kunna ta en större roll och därmed lyfta sin formella och informella status, men också lönemässigt de är ju akademiker och ändå ligger de så lågt."

Citat: "Tycker det är jättebra med skolbibliotekarielyftet!!"

6. Konstaterat

6.1 Resultat av intervjuer

Intervjuerna hade som syfte att påverka och utmana. Vi ville få skolledaren att tänka till avseende den egna skolbiblioteksverksamheten. Vi önskade att själva det faktum att rektor/chef skulle formulera svar på utmanande frågor, skulle leda till nya tankebanor och strategier kring det egna skolbiblioteket. Vi ville helt enkelt testa möjligheten att skapa strategisk påverkan direkt in i skolans ledning.

Den påverkan som undertecknad direkt kan påvisa har åstadkommit av intervjuerna är när jag frågar om det finns någon struktur och kvalitetssäkringssystem kring skolbibliotekets verksamhet. En respondent svarar då att frågan fick honom/henne att få upp ögonen för att de hade missat detta och att det var något som därmed skulle tas tag i ganska omgående.

I övrigt är det ganska svårt att säga med säkerhet att något har hänt hos respondenterna. Men en sak är säker och det är att skolbibliotekets verksamhet och funktion har lyfts upp och penetrerats ordentligt som ett ytterligare led i projektet i alla fall hos dessa nio respondenter.

Vi tror därmed att vi hos dessa respondenter har skapat ökad medvetenhet om skolbibliotekens pedagogiska funktion och bibliotekspersonalens kompetens och också fått dem till att fundera över hur skolbibliotekarien bör och kan integreras i den pedagogiska verksamheten och hur skolan ska kunna använda projektet som en hävstång i detta arbete.

6.2 Redan uppnådda resultat av projektet

Mycket glädjande kan vi konstatera att projektet redan har skapat strategisk förändring genom att bl.a. en av rektorerna tillsammans med sin bibliotekarie har kommit fram till att skolbibliotekariens placering inte skulle vara i en *grupp med icke-pedagoger* utan i det största arbetslaget på skolan. Där skulle synlighet och delaktighet kunna bli avsevärt mycket bättre. Denna förändring är redan verkställd.

Någon annan vittnar om att projektet gör skillnad och har gjort det direkt i och med att deltagande skolbibliotekarie ska göra en intervju med sin rektor och att man i en intervjusituation faktiskt får prata om innehållet ordentligt. Någon hade sett flera exempel på hur man tillsammans har kommit på förbättringsåtgärder.

6.3 Hur uppfattas projektet

Vi ville också inventera hur projektet uppfattas av chefer och rektorer i länen och fånga in synpunkter och idéer på projektet kring t ex innehåll, delaktighet och kommunikation.

Vi kan glädjande nog konstatera en översvallande tacksamhet över att skolbibliotekarielyftet dragits igång. Alla är nöjda. Många säger sig vara intresserade av en ökad egen delaktighet och är intresserad av att ta del av goda exempel och flera säger att de har förstått mycket mera nu vilken resurs och kompetens skolbibliotekarien faktiskt har.

Citat: "Tycker det är jättebra med skolbibliotekarielyftet!"

Karlskrona 2012-12-03

Pia Holgersson

Velopia AB

Tel/mobil: 0455 – 615008

SMS: 0709 – 615008